

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

5. ČÍSLO / XXX. ROČNÍK

16 Kč • 0,76 €

6. ÚNORA 2022

Z obsahu:

**Svatý Josef
v dějinách spásy**
Katecheze
papeže Františka
při generální audienci
24. listopadu 2021,
Řím, aula Pavla VI.
- strana 2 -

Bl. Reginald z Orleánu
Libor Rösner
- strana 4 -

Z dopisů
sv. Františka Saleského
sv. Janě Františce
de Chantal (1)
- strana 5 -

Profesor
Jérôme Lejeune,
nezlomný zastánce
života
Marie Cofta
- strana 8 -

Dar věčného života
P. Mieczysław
Piotrowski SJ
- strana 11 -

Papež prohlásil
svatého Ireneje z Lyonu
učitelem církve
- strana 12 -

Sv. Jana Františka de Chantal (1572-1641)

Svatý Josef v dějinách spásy

Katecheze papeže Františka při generální audienci
24. listopadu 2021, Řím, aula Pavla VI.

„Po babylónském zajetí Jechoniáš měl syna Salatiela, Salatiel Zorobabela, Zorobabel Abiuda, Abiud Eliakima, Eliakim Azóra, Azór Sádoka, Sádok Achima. Achim měl syna Eliuda, Eliud Eleazara, Eleazar Mattana, Mattan Jáкова, Jákov pak měl syna Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš, řečený Kristus.“ (Mt 1,12–16)

Drazí bratři a sestry, dobré ráno! Minulou středu jsme zahájili cyklus katechezí o postavě svatého Josefa – rok jemu věnovaný se chýlí ke konci. Dnes v této cestě pokračujeme a zaměříme se na jeho roli v dějinách spásy.

Ježíš je v evangeliích označován jako „syn Josefův“ (Lk 3,23; 4,22; Jan 1,45; 6,42) a „syn tesařův“ (Mt 13,55; srov. Mk 6,3). Evangelisté Matouš a Lukáš při vyprávění o Ježíšově dětství věnují prostor

roli Josefa. Oba tvoří „rodokmen“, aby zdůraznili Ježíšovu historicitu. Matouš, který se obrací především k židokřesťanům, začíná od Abraháma a dochází k Josefovi, definovanému jako „muž Marie, z níž se narodil Ježíš, zvaný Kristus“ (1,16). Lukáš se naopak vrací až k Adamovi a začíná přímo u Ježíše, který „byl synem Josefovým“, ale upřesňuje: „jak se myslelo“ (3,23). Proto oba evangelisté neuvádějí Josefa jako Ježíšova biologického otce, ale jako otce právoplatného. Ježíš

skrze něj naplňuje dějiny smlouvy a spásy mezi Bohem a člověkem. Pro Matouše začíná tato historie Abrahámem, pro Lukáše samotným počátkem lidstva, tedy Adamem.

Evangelista Matouš nám pomáhá pochopit, že postava Josefa, ačkoli je zdánlivě okrajová, nenápadná, v pozadí, je naopak zásadním prvkem dějin spásy. Když se nad tím zamyslíme, „naše životy jsou utkány a udržovány obyčejnými lidmi – obvykle zapomenutými –, kteří se neobjevují na titulních stránkách novin a časopisů. Kolik otců, matek, dědečků a babiček, učitelů ukazuje našim dětem malými každodenními gesty, jak zvládnout a překonat krizi tím, že upraví návyky, pozvednou oči a povzbudí je k modlitbě. Kolik lidí se modlí, obětuje a přimlouvá za dobro všech.“ (*Patris corde*, 1) Každý tak může ve svatém Josefovi

Pokračování na str. 13

Nemoc. Slovo, které v mnohých vyvolává paniku, v některých soucit a někdo se snaží zcela je vytěsnit ze své mysli. Světový den nemocných, který si budeme zanedlouho 11. února připomínat, nás ale nenechává na pochybách, že nemoc k lidskému bytí neodmyslitelně patří, a ačkoli se může její „rozdělování“ mezi lidmi zdát nespravedlivé – někdo je nemocen méně, někdo více – vždy v konečném důsledku záleží na tom, jak nemoc snášíme. Je to pro nás dar od Boha, aby nás k němu přivedl blíže? Vnímáme jej spíše jako trest? Nebo je to jen něco biologického, co se dá i biologicky odstranit? Tak či tak, nakonec stejně budeme stát na prahu smrti, ať zdraví či nemocní, a budeme Bohu skládat své účty z toho, co jsme udělali, ale i neudělali, jak moc jsme milovali, či snášeli příkoří, a to včetně nemoci. Nebo kolikrát jsme nemocného potěšili, či jen navštívili, bylo-li to možné...

Je to aktuální téma zvláště v dnešní „době covidové“, kdy jsme kvůli této nemoci ještě více než jindy konfrontováni s křehkostí lidského zdraví; ale zároveň se nám může zdát, že se snad ještě více vytrácí láska k bližnímu a nastupuje

Editorial

rozdělení kvůli jiným názorům na toto onemocnění. A že smrt není jen něčím abstraktním, stejně jako život po smrti, tedy život věčný, to nám připomíná článek P. Mieczysława Piotrowského SJ *Dar věčného života*. (str. 11–13) V důsledku uvedených svědectví snad ani nelze ignorovat evangelia, či ostatní spisy Nového zákona, ve kterých nás Pán Ježíš a apoštolové vyučují pravdě o věčnosti.

Kdybychom evangelií opravdu žili, nepotřebovali bychom ani dlouhý život k dosažení věčného života, stejně jako stačily pouhé dva roky dominikánovi bl. Reginaldu z Orleansu, aby vykonal tolik záslužného pro nově vzniklý řeholní řád. (str. 4)

Člověk se ovšem během svého života setkává i se smrtí, kterou způsobí někdo jiný. A nemusí vždy jít o nehody či násilné trestné činy. Obrovským zlem v dnešní společnosti jsou těž umělé potraty, které jsou bezesporu z pohledu Božího vraždou, o to ukrutnější a zákeřnější, že se dějí v mateřském lůně,

kde by měl být právě klíčící lidský život nejvíce chráněn. To, že se tak děje za tichého souhlasu společnosti, s podporou zákonů jednotlivých států, nebo dokonce jako vynucené praktiky, kterými se podmiňuje humanitární pomoc rozvojovým zemím, je o to otřesnější. Naštěstí jsou zde lidé jako profesor Jérôme Lejeune, kteří brání nenarozený život i za cenu ztráty vlastního kreditu či kariéry. (str. 8–10)

Pojďme se tedy pokusit v tomto týdnu dívat na svět Božíma, nebo chcete-li, Ježíšovými očima. Budeme-li stát před nějakým rozhodnutím, budeme-li mít nějaké dilema, uvidíme-li nějaké bezpráví atd., zkusme si položit otázku: Jak by se asi zachoval náš Pán Ježíš Kristus? Co by v této situaci udělal, řekl...? Řiďme se tím, co víme z evangelií, a nestyďme se, nebudeme-li si moci vzpomenout, ale vezměme Písmo svaté do ruky a v klidu si Ježíšův život připomeňme. Pevně věřím, že tak se mu budeme více přibližovat, až ho nakonec potkáme ve věčném životě. A zároveň tak budeme i svět okolo nás měnit k lepšímu. To nám přejí a v modlitbě vyprošují.

Tomáš Kiml

Dnes se vroucněji než jindy obrať na Ducha Svatého s upřímnou prosbou, aby ti dal poznat hloubku tvé hříšnosti, slabosti a nehodnosti. Pros ho, aby ti umožnil dojít k opravdovému přesvědčení, že si sám od sebe nezasloužíš, aby ti seslal se-bemenší paprsek svého světla. Nejedná se tu o nějaké cvičení, jak si něco namlouvat. Naopak, tomu se máš právě odnaučit, aby sis nenamlouval to, co nejsi. „*Pane, chceš-li, můžeš mě očistit*⁽¹⁾ od každého sebeklamu. I když *nejsem hoden, abys vešel ke mně,*⁽²⁾ přijď a ukaž mi úplnou pravdu o mně!“ Čím upřímnější bude tvoje vnitřní dispozice, tím lépe budeš připraven na setkání s Božími služebníky, kteří tě čekají v dnešních třech čteních.

První z nich tě přivádí k velkému starozákonnímu proroku. Můžeš s ním právě nahlédnout do pootevřeného nebe. Padni na tvář před Božím majestátem a klaněj se mu se *serafy*, kteří vděčně pějí: *Svatý, svatý, svatý...* Prorok Izaiáš však místo úžasu tone ve zděšení, že směl spatřit Boha, ačkoliv je hříšný. Pociťuje vinu nejen sám za sebe, ale za všechen lid, z něhož vyšel. Je dokonce přesvědčen, že musí zemřít. Čím větší milosti se dostane pokornému, tím více si je vědom své nehodnosti a sklání se před Bohem. A právě takový postoj upřímnosti a pravdy vábí Nejvyššího, jehož milosrdenství *jediným uhlíkem* dokáže spálit jeho vinu. Izaiáš byl přesvědčen, že zaslouží smrt, a nyní spolu s očistěním získává nový život. Tento velký dar však zcela odevzdává Dárci: „Můj Pane, vezmi si mě, *zde jsem, pošli mě,* kamkoliv chceš.“

O osm století později můžeš být na břehu Genezaretského jezera svědkem stejného zázraku milosti. I zde se Pán setkává s opravdovou pokorou srdce. Nejdříve se však Boží moc projeví viditelným a přesvědčujícím způsobem v lidsky zcela bezvýhodné situaci. K tomu je však třeba *zajet na hlubině*. Předpokladem tohoto divu je totiž Šimonova poslušnost: I když jsem přesvědčen, že je to zcela zbytečné, *na tvé slovo, Pane, spustím síť*. UVědom si, že nikdy nemůžeš mít tolik znalostí a zkušeností, abys mohl nedbat na *Pánovo slovo*. A nyní vidíš na vlastní oči, jak se to vyplácí: lodi, které celou noc nic neulovily, se nyní potápějí pod nákladem ryb. Ale rybář Šimon, podobně jako Izaiáš, se více než zázračnému lovu diví skutečnos-

Ježíšovo přijímací řízení

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Neboj se, budeš lovit lidi.

ti, že se něco takového přihodí právě jemu, ačkoliv *je člověk hříšný*. Nejasá nad úlovkem, nesvolává své kamarády, aby se pochlubil množstvím ryb, jaké ještě nikdy neviděli. Místo tíže ryb má před očima tíhu vlastních hříchů. Zkušený rybář se sám ocitá v síti. Čím hlouběji se propadá díky sebepoznání, tím výše ho pozvedají zcela neočekávaná Pánova slova: *Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi*. Tak jako na Pánovo slovo vyplul a *spustil síť*, tak nyní na jeho slovo *všechno opustí a půjde za ním*.

A nakonec do třetice zajdi do Damašku a nechej si vyprávět, jak se z Šavla mohl stát Pavel. Čím to, že Ježíš si vybírá právě svého úhlavního nepřítele, aby si ho tak pevně přitáhl na své Srdce? Protože Pavel po této veliké milosti dokáže upřímně vyznat, že toho *nebyl hoden*, že je jen *nedochůdce*. Není takové propasti, ze které by tě Ježíš nemohl vyzvednout až k sobě. Má to jen jednu podmínku: abys přiznal se vši upřímností, že jsi na dně: *Jsem člověk nečistých rtů, jsem člověk hříšný, jsem nedochůdce*. To je zvláštnost konkurzu, který Ježíš vyhláší, když hledá spolupracovníky. Nikoliv: Předved'te se, ukažte, kdo je větší, silnější, kdo z vás nejvíce umí! Právě naopak: Kdo si je zcela jist, že pro svou hříšnost a slabost není opravdu k ničemu? Právě takové potřebují a hledám. *Neboj se, pouze mojí milostí budeš tím, čím budeš*, jen jestli půjdeš za mnou a *mou milost nenecháš ležet ladem*.

Cítíš už ochotu a odvahu *opustit všechno*? Neboj se, že opouštíš příliš mnoho. Zanecháš za sebou jen klamná zdání. Tvoje spoléhání na vlastní nápady a schopnosti je stejně jalové jako Šimonův noční rybolov. Udělej konečně místo pro Ježíšův zázrak, přiznej před Boží tváří, že jsi a zůstaneš jen člověk ubohý, neschopný a hříšný. Nehrn' se tak do popředí. Zařad' se *po všech jako poslední*. To je místo, odkud uvidíš Ježíše. Teprve až připustíš celou pravdu o sobě, objeví se ti strhující pravda o něm. Pak se Pánu vyplatí, když tě stejně jako u těch tří po-

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 6,1-2a.3-8

Toho roku, kdy zemřel král Uzijáh, viděl jsem sedět Pána na vysokém a vznešeném trůnu, lem jeho (roucha) naplňoval svatyni. Nad ním se vznášeli serafové. Jeden volal na druhého: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ Čepy prahů se chvěly tímto voláním a dům se naplnil dýmem. Tu jsem zvolal: „Běda mně, je se mnou konec! Vždyť jsem člověk nečistých rtů, mezi lidem nečistých rtů bydlím, a krále, Hospodina zástupů, jsem viděl svýma očima!“

Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů, v ruce měl rozžhavený kámen, který vzal kleštěmi z oltáře. (Tím) se dotkl mých úst a řekl: „Hle, dotklo se to tvých úst, zmizela tvá vina, smyt je tvůj hřích!“ Pak jsem slyšel hlas Páně, jak praví: „Koho mám poslat, kdo nám půjde?“ Řekl jsem: „Zde jsem, mne pošli!“

2. čtení – 1 Kor 15,1-11

Chci vám, bratři, vyložit radostnou zvěst, kterou jsem vám už hlásal. Vy jste ji přijali a jste v tom pevní. Ona vás vede ke spáse, když se jí držíte přesně tak, jak jsem vám to kázal; jinak jste uvěřili nadarmo. Vyučil jsem vás především v tom, co jsem sám přijal, že Kristus umřel ve shodě s Písmem za naše hříchy; že byl pohřben a že vstal z mrtvých třetího dne ve shodě s Písmem; že se ukázal Petrovi a potom Dvanácti. Pak se zjevil více než pěti stům bratřím najednou – většina z nich dosud žije, někteří však už ze-

Dokončení na str. 7

zvedne až ze dna, abys jedině *s jeho milostí* byl nějak užitečný. Pak jako opravdový projev vděčnosti budeš moci udělat to jediné, co je spravedlivé: vrátit mu sebe sama a *pracovat pro něho až do únavy více než všichni ostatní*.

Zdá se ti, že to nedokážeš? Je tu ještě jedna možnost: Obrat' se na jeho Matku, *nepatrnou služebnici*. Ona tě ráda uvede mezi *nízké a hladové, které Pán povýší a nasytí dobrými věcmi*⁽³⁾, abys mu mohl pomáhat *lovit lidi*.

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Mt 8,2; ⁽²⁾ srov. Mt 8,8; ⁽³⁾ srov. Lk 1,46n.

Bl. Reginald z Orleánsu

Blahoslavený Reginald je veledůležitou postavou dominikánského řádu v jeho nejranější fázi, ačkoliv jeho bíločerný hábit nosil pouhé dva roky. Navzdory tomu se nesmazatelně zapsal do jeho dějin. Už jen proto, že měl podíl právě na podobě tohoto hábitu nebo že jeho zanícená kázání přitáhla do řádu desítky dalších.

Na svět přišel někdy kolem roku 1183 v jihofrancouzském Saint-Gilles. Víc o jeho dětství nevíme, i když se dá důvodně předpokládat, že pocházel z urozené rodiny. Dostalo se mu vzdělání na pařížské univerzitě a mezi lety 1206 až 1211 na ní sám přednášel kanonické právo. Již tehdy Reginald vynikal nad svým okolím, proto mu byl nabídnut respektovaný úřad děkana katedrální školy v Orleánsu. Přijal.

Významné postavení a rostoucí věhlas učence par excellence v Reginaldovi nevyvolaly pýchu, ba právě naopak se snažil ještě usilovněji tříbit svou víru. V roce 1218 se vydal na pouť do Svaté země, aby ve Spasitelově domovině našel odpověď stran svého povolání. Vnitřně cítil, že Bůh po něm chce něco jiného, než co právě teď žije, že by měl učinit nějaký zásadní krok, jen nevěděl jaký. Mlhavě tušil, že by měl opustit Orleáns a hlásat Krista jako potulný kazatel, odevzdán jen a pouze Bohu, a nehlédět na všední lidské potřeby. Potřeboval ale jistotu a konkrétní úkol.

Na své pouti se Reginald zastavil v Římě, aby navštívil hroby apoštolských knížat a raných křesťanských mučedníků. Využil příležitosti a svěřil se s tímto svým dilematem kardinálu Hugovi de Segni, výjimečné postavě své doby, a pozdějšímu velkému papeži Řehoři IX. Hugo ho poslal za sv. Dominikem Guzmánem, jenž shodou okolností v městě na Tibeře právě pobýval. Docela nedávno povstal jeho přičiněním nový řád, jenž v sobě snoubí přesně to, pro co hořelo Reginaldovo srdce.

Setkání dvou bohobojných mariánských ctitelů mělo pro Reginalda zásadní význam. Našel totiž odpověď na své otázky a rozhodl se vstoupit do kazatelského řádu založeného sv. Dominikem.

Krátce nato jej však sklátila vážná nemoc. Pomohla mu modlitba sv. Dominika, jenž mu vyprosil uzdravení. Reginald měl v té době vizi Nejsvětější Panny, kte-

rá se mu zjevila se sv. Kateřinou Alexandrijskou a sv. Cecílií.

„Požádej mě, o co chceš, a dám ti to,“ vyzvala ho Maria, Růže tajemná. Než se stačil rozmyslet, jedna z panen doprovázejících Matku Boží mu poradila, aby žádal pouze to, co mu chce Maria sama udělit, a aby se odevzdal plně do její náruče. Reginald poslechl a přesně takto zněla jeho žádost. Matka Boží churavějícímu řeholníkovi pak pomazala nebeskými oleji oči, nos, uši, ústa, břicho, ruce a nohy a přitom řekla: „Mažu svatým olejem tvé nohy, aby byly připravené ochotně hlásat evangelium pokoje.“ Poté mu Panna Maria, Uzdravení nemocných, dala bílý škapulíř (tj. pruh látky) s tím, že se má stát součástí řeholního oděvu dominikánů. Ihned po tomto vidění byl k pozdějšímu nemalému užasu lékařů zcela zdrav.

Když sv. Dominik Guzmán vyslechl Reginaldův zážitek, okamžitě pro svůj řád přijal bílý škapulíř jako závazný a nahradil jím dosud nošený hábit převzatý od augustiniánů. Reginald otce zakladatele jenom požádal, aby za jeho života bratřím neprozrazoval, že za touto změnou stojí on.

Poté, už jako první člen řádu v bílém škapulíři, pokračoval Reginald v cestě do Svaté země, aby tak splnil slib daný Bohu, že na posvátná místa zavítá. Po návratu se vrhl do kazatelské činnosti a okamžitě svou výmluvností a svými vývody udivil celý tehdejší vzdělaný svět. Jako učenec byl znám a všeobecně uznáván již předtím, ostatně ještě půl století po jeho smrti se jiný dominikán – Humbert z Romans – rozplývá nadšením, že někdo takový oblékal stejný hábit; ovšem nyní v nové roli zazářila Reginaldova hvězda ještě jasněji.

Kázání rodáka ze Saint-Gilles prochnutá nevyčerpatelným žarem Božího Ducha, jemuž byl neustále otevřený, mě-

nila srdce lidí a přilákala do řádu velké množství mladých mužů, zejména v Paříži a Bologni, dvou městech, v nichž především kazatelsky působil. Jeho dobový životopisec poznamenal, že celá Bologna byla na nohou, jelikož panovalo přesvědčení, že povstal nový Eliáš. A nejen mladí přicházeli – o řádový hábit požádalo i mnoho slovných profesorů a doktorů práv. Díky Reginaldovi vstoupil k dominikánům např. i bl. Jordan Saský, budoucí generál řádu a jedna z jeho velkých osobností. Jen ve zmiňované Bologni bylo přijato během šesti měsíců do řádu více než sto žadatelů. Tradovalo se v té době napůl žertem, že kdo se nechce stát dominikánem, neměl by poslouchat kázání bratra Reginalda.

Svou roli sehrály i osobní rozhovory zájemců o vstup. Reginald si moc dobře pamatoval, jak zásadní význam pro něj samotného mělo setkání s Dominikem Guzmánem a trpělivé naslouchání otce zakladatele. Věděl též, že setkání s ním může pro řadu lidí znamenat jedinou příležitost k poznání bezedné Boží lásky. Zosobňoval ideál kazatelského řádu, vzdal se veškerých vlastních ambicí a – odevzdán zcela Boží Prozřetelnosti – nehlédl nikdy na hmotné záležitosti.

Reginaldovy zásluhy o řád v jeho počáteční fázi byly nesmírné. Sám však byl jiného názoru: „Obávám se, že jsem si nezískal v tomto řádu žádné zásluhy, protože jsem vždy ve všem nacházel příliš velké zalíbení.“

Dominikánský hábit nosil pouhé dva roky – tolik mu dopřál Bůh, než si ho začátkem února léta Páně 1220 povolal k sobě. Rok po něm odešel na věčnost i sv. Dominik, což byly dvě citelné rány pro mladičkový řád. Nicméně oni mu dali pevné základy na skále, takže přetrval nejen tuto bouři.

Reginald byl pohřben na benediktinském hřbitově Notre-Dame-des-Champ. Přestože se těšil pověsti svatosti, oficiálně mu přídomek blahoslavený přiřkl až 8. července 1875 Pius IX. V ikonografii bývá Reginald zobrazován nejčastěji v okamžiku, kdy od Panny Marie přijímá bílý škapulíř.

Z dopisů sv. Františka Saleského sv. Janě Františce de Chantal (1)

S laskavým svolením překladatele P. Jana Ihnáta, SDB, otiskujeme na pokračování dopisy sv. Františka Saleského sv. Janě Františce de Chantal, které odhalují mnoho podstatného a poskytují cennou inspiraci pro duchovní život každého z nás. A i když jsou jejich životní osudy našim čtenářům vesměs známy, začínáme nejprve úvodním životopisem sv. Jany, abychom lépe pronikli do hloubky jednotlivých dopisů sv. Františka. Všechny texty přetiskujeme ze soukromého, neprodejného knižního vydání dopisů.

Památka svatě Jany Františky de Chantal je 12. srpna. Byla to manželka, vdova, ale i řeholnice.

Svatá Jana Františka se narodila 23. ledna 1572 v Dijonu v Savojsku (dnes Francie) jako dcera barona Frémyota, předsedy burgundského parlamentu. Její otec se jmenoval Benignus, byl šlechticem z Frémyotu. Jana byla druhé dítě, Janina matka se jmenovala Brigita di Berbisey.

Když měla malá Jana osmnáct měsíců, matka jí zemřela. Otec se o ni vzorně staral, stejně jako o své další dvě děti. Dbal na jejich vzdělání a víru. Sám byl velmi horlivý a ctnostný. Když měla Jana patnáct let, odešla se svou sestrou, která se vdala do Poitiers. Tam si Jana dokončila vzdělání. Na škole a ve světě musela čelit nabídkám stát se zpěvačkou nebo i nabídkám ke sňatku za muže, kteří byli nepřáteli církve. Zachovala a rozvíjela si všechno to, co jí otec vštípil.

Ve 20 letech se provdala za barona Christophra de Rabutin-Chantal a během 9 let šťastného manželství s ním měla 6 dětí, z nichž tři dcery a syn zůstali naživu. Jeho život sice v minulosti nebyl moc příkladný, měl i nějaké nemanželské dítě, ale šlechticům se to v té době tolerovalo, jak se o tom přesvědčí i svatý František Saleský.

Dokázala si však s láskou a přívětivostí získat manžela a pomoci mu, aby rostl ve ctnosti. Když baron porovnal život na královském dvoře a vedle své manželky, tak jasně viděl rozdíl.

Když se v roce 1592 za něj provdala, odešla na jeho zámek. Měla odvahu vzít hospodářství zámku a chodit domů do svých rukou, splatit dluhy, do nichž Christopher upadl ještě před manželstvím, příkladem jí byla její tchyně.

Manžel se vydával často na delší cesty, ona po dobu jeho nepřítomnosti spravovala a vedla jeho majetek. Za krátkou dobu se díky její moudrosti a pílím majetek dal do pořádku a zvelebil. Dbala i na duchovní život služebnictva. Sama nosila almužny chudým a ošetřovala nemocné. Během velkého hladu v roce 1600 přicházeli do zámku mnozí s prosbou o pomoc. Nikoho neposlala pryč s prázdnou, snažila se každému pomoci.

Jana svého manžela velmi milovala a určitě ji netěšilo, když věděla, že mnozí šlechtici mají mimomanželské vztahy. Nikdy se nedozvíme, jak moc trpěla pro manželovu nevěru. Její odpověď na tento mimomanželský vztah nám však může hodně napovědět. Jana se mohla podobně jako mnohé podváděné manželky stáhnout do pozadí a chovat se vůči Christopherovi chladně. Mohla se pomstít a najít si milence. Jana byla přitažlivá žena a neměla nouzi o nápadníky. Mohla svůj hněv

Sv. Jana Fr. de Chantal (1572–1641)

ventilovat nepřímou a vyčítat Christopherovi všechno, co musela udělat, když byl mimo dvůr anebo v boji: vychovávat děti, starat se o pozemky a dělníky. Ale Jana si vybrala jinou cestu. Posiloval ji modlitební život a každodenní účast na mši svaté. Rozhodla se odpustit mu.

A Christopher se rozhodl, že nebude krkavčím otcem. Namísto toho, aby zapudil svou nemanželskou dceru, jak by to udělali mnozí jiní, přijal zodpovědnost za to, aby se Claudine měla dobře. A podobně to udělala i Jana. Vzala si děvčátko domů, vychovávala ho spolu s dalšími dětmi a dávala mu mateřskou lásku. O několik let později zařídila pro Claudine dobré manželství a stále se zajímala o svoje dvě dcery. Jana si získala manželovo srdce namísto toho, aby mu ztrpčovala život. Její odpuštění a laskavost položily základ šťastného domova, takže Christopher požádal o předčasné propuštění z aktivní služby. V řeči na rozloučenou na královském dvoře vysvětlil, že chce být s Janou. Světská nádhera bledla v porovnání s ctnostmi milované manželky.

Jednou po dlouhé nemoci, dysenterii, pozval bratranec manžela Christophera na lov. Chtěl ho dostat na čerstvý vzduch. Christopher velice miloval lov. Na lovu při průchodu křovím nešťastnou náhodou hraběte postřelili. I když přišli nejlepší lékaři, nic nepomohlo. Christopher de Rabutin-Chantal po devíti dnech, ve věku pětadvacet let, umírá v náručí své milované manželky. Než zemřel, zakázal svým potomkům mstít se za jeho smrt. Jana měla tehdy pouze dvacet osm let.

Jana by asi každému, kdo prožívá žal a zatrpkllost, řekla: Ať to nezahnívá. Vyhleďte pomoc moudrému, důvěryhodnému příteli. A to se stalo po postním období roku 1604, kdy se František Saleský stal jejím duchovním rádcem. Tento moudrý ženevský biskup znal Janina omezení a netrval na tom, aby se s Anlezem setkala. Ale pobízel ji, aby se tomuto „ubohému člověku“ nevyhýbala, kdyby někdo jiný dohodl setkání. A když ta příležitost přišla, František Janě napsal: „Chci, aby vaše srdce bylo jemné, laskavé a milosrdné, ačkoli nepochybně vím, že to bude velmi náročné a krev vám bude vřít.“ Skoro čtyři roky se Jana s baronem d'Anlezem nechtěla setkat, ale nakonec mu odpustila. Tak dlouho po tom toužil.

Tato událost ji však velmi poznamenala. Tři měsíce byla velmi nemocná, velice zhubla. Už se obávali o její život. Nešťastníkovi, který postřelil jejího muže, sice odpustila, ale hořkost v duši jí zůstala ještě roky. Teprve když se stala kmotrou jeho dítěti, podařilo se jí potlačit i tuto hořkost. Po této události se již nevdala. Uminila si, že vychová své děti a bude pomáhat chudým. Rozdala bohatství a zřekla se vši nádhery. Odstěhovala se k otci do Dijonu, později odešla k tchánovi do Monthelonu. Tam sedm let snášela příkoří od tchánovy družky, se kterou žil v hříšném svazku.

Dva roky měla za zpovědníka kněze, který jí ukládal příliš mnoho modliteb a kajících skutků, a Jana vycítila, že tohle není to pravé pro její duši, i když byla příkladně poslušná a dělala vše, co jí přikázal. V postní době 5. března 1604 měl v Dijonu své kázání slavný ženevský biskup svatý František Saleský.

V roce 1604 bylo Františkovi třicet sedm let. Jana si každý den nechávala postavit židli naproti kazatelně, aby ho dobře viděla a slyšela; a ten svatý prelát, ačkoli byl soustředěn na to, co říká, si všiml této vdovy přede všemi ostatními dámmi a vynořila se mu milá vzpomínka na vidění v zámku de Sales... Velmi dobře poznal tu, již mu Bůh kdysi ukázal. Nejdřív se potřeboval dovědět, kdo to je. Aby to zjistil, obrátil se šťastnou náhodou na Mons. z Bourges, Andrého Frémyota: „Prosím vás, řekněte mi, kdo je ta mladá

dáma světlehnědých vlasů, oblečená jako vdova, která při kázání sedává naproti mně a slovo pravdy poslouchá tak pozorně?“ Mons. z Bourges se usmál a mohl přesně povědět, kdo to je. A náš blahoslavený otec byl nesmírně rád, že je to jeho sestra, protože tito dva muži už spolu uzavřeli velké a svaté přátelství. Jak je to přirozené a průzračné!

A s touto duchovní nevinností je třeba čist, jak toto setkání pokračovalo; neboť to, že ve Františku Saleském Jana poznala pastýře ze svého vidění v Bourbilly, ji postavilo před choulostivý problém svědomí: ke svému prvnímu vůdci byla připoutána čtyřnásobným slibem! František se na chvíli odmlčel a pak dodal: „Madame, řekl jsem vám to? Musím to říct, protože je to vůle Boží; všechny ty čtyři předchozí sliby nejsou dobré k ničemu jinému, než aby zničily pokoj svědomí; nevíte se, že jsem vám své rozhodnutí sdělil tak pozdě; chtěl jsem dobře poznat Boží vůli, aby v této záležitosti nebylo skutečně nic, co by nebylo vykonáno jeho rukou.“ Potom u něho Jana vykonala generální zpověď, načež jí František odevzdal tento lístek podepsaný vlastní rukou: „Přijímám ve jménu Božím povinnost vašeho duchovního vedení; budu tuto službu vykonávat s všemožnou péčí a věrností, pokud mi to mé schopnosti a mé předchozí povinnosti dovolí.“ Sama od sebe, aniž to od ní František požadoval, a zdá se, že aniž mu o tom předem řekla, napsala Jana „slib Božské Velebnosti, že bude poslouchat Mons. bis-

kupa ze Ženevy, kromě autority všech legitimních vyšších představených.“

Jana se rozhodla jít za ním a zcela mu otevřela svou duši a odevzdala se jeho vedení. To byl počátek jejich intenzivní korespondence a velkého čistého přátelství. Korespondence mezi nimi se zachovala dodnes a patří mezi opravdové klenoty duchovní literatury. Od toho času ještě horlivěji sloužila Bohu. Konala různé kající skutky, nosila hrubé, drsné roucho, podporovala chudé, sloužila nemocným, pohřbívala ty, které neměl kdo pohřbit. Dostala ještě mnoho nabídek k sňatku, ale odmítla a obnovila své rozhodnutí žít jen pro Boha.

Po čase začala pomýšlet na vstup do řehole karmelitek. Avšak Bůh si ji vyvolil pro zcela jiný úkol. Spolu s Františkem Saleským se v roce 1607 dohodli na založení řádu Navštívení Panny Marie. Překážky však byly velké – opustit otce, tchyni, děti? Postupně se však našlo řešení. Se svým plánem se svěřila nejprve otci. Bylo to v roce 1609. Otec její slova zarmoutil, také jejího bratra, který byl arcibiskupem v Bourges. Avšak Janina starší dcera už byla vdaná za barona Bernarda Saleského, mladšího bratra ženevského biskupa, další dvě dcery si chtěla vzít s sebou, aby se postarala o jejich vzdělání. A výchovu patnáctiletého syna si vzal na starost její otec Frémyot. Mnozí lidé ji přišli doprovodit a rozloučit se se ženou, která jim prokázala mnoho dobra. Otec, i když s bolestí, přece jí vděčně poželal a řekl jí: „Jdi, drahá dcero, kam tě Bůh volá.“

Z Dijonu odešla 29. března 1610. Do Ancey v Savojsku přišla 4. dubna. Na svátek Nejsvětější Trojice, dne 6. června 1610, přijala spolu s třemi svými společnicemi závoj. Svatý František určil, že nic nemůže kohokoliv odradit, aby vstoupil do této nové kongregace.

František Saleský si přál, aby nový Institut byl založen o slavnosti Sslání Ducha Svatého, měl tento svátek ve velké úctě: slíbili mu dobře zařízený dům. Ale na poslední chvíli velkodušná dárně odřekla. Bylo třeba počkat. Nakonec mohli získat malý, skromně vyhlížející dům na předměstí Perrière, mimo město, uprostřed zahrady a ovocného sadu, který se svažoval k jezeru. Nazývali ten dům „Galerie“. Usadily se [budoucí řeholnice] tam v chudobě: žádný nábytek,

Duchovní cvičení na Velehradě 2022

2. 8. – 6. 8.	Duchovní cvičení pro všechny	Mons. Josef Žák
7. 8. – 12. 8.	Duchovní cvičení pro vysokoškoláky	P. Michal Altrichter SJ
15. 8. – 19. 8.	Letní katechetický mini kurz	Centrum pro katechezi Olomouc
14. 9. – 17. 9.	Duchovní cvičení pro všechny	P. Miloslav Kabrda
25. 9. – 28. 9.	Duchovní obnova pro seniory	P. Jan Mach
3. 11.	Jednodenní duchovní obnova pro zaměstnance Charity	Mons. Vojtěch Šíma
11. 11. – 13. 11.	Duchovní obnova pro všechny	P. Pavel Hofírek
24. 11. – 27. 11.	Adventní duchovní obnova pro všechny	Mons. Vojtěch Šíma
4. 12. – 8. 12.	Adventní duchovní obnova pro všechny	P. Antonín Dąbrowski OFM

Bližší informace naleznete na internetových stránkách www.stojanov.cz.

Kontaktní údaje: Římskokatolická duchovní správa Stojanov, Salašská 62, 687 06 Velehrad
e-mail: velehrad@stojanov.cz, tel.: 572 571 420 nebo 733 741 896

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

žádné zásoby. Prozířetelnost bude jediným útočištěm. Slavnostní uvedení se konalo 6. června, na slavnost Nejsvětější Trojice, která toho roku připadla na den, kdy měl svátek svatý Claude (Klaudius). Vzpomínky! V předvečer toho dne zakusila Jana de Chantal znovu „strašné pokušení“. Zdálo se jí, že když opustila svého otce a tchána, svoje děti, že udělala „velikou chybu“, že „oklamala ducha svatého biskupa“; cítila potřebu vrátit se do Burgundska, a jak říkala, „v duchu jsem viděla obratné způsoby, jak to se ctí uskutečnit“. „V těchto mukách strávila asi tři hodiny.“ Pak vložila ruku na své srdce, kde bylo vyryto jméno Ježíš, a zcela odevzdala sebe samu a všechny záležitosti do rukou Božích. Potom nalezla „svůj dřívější pokoj“ a pocítila „zcela novou radost a sílu“.

František Saleský propagoval askezi srdce, to znamená sebelásky. Do nové kongregace mohly vstoupit i starší, slabé a nemocné dívky, ženy i vdovy, aby se mohly i ony zdokonalovat na cestě k Bohu. Ze začátku se Františkovi smály, že to bude lazaret. Zpočátku byla tato řehole jen s jednoduchými sliby a bez klauzury. Teprve v roce 1615 na naléhání lyonského biskupa František změnil sdružení Navštívení na řeholi s pravidly svatého Augustina, se slavnými sliby a s klauzurou. Jméno však zůstalo původní. Do této řehole později vstoupila i sv. Markéta Marie Alacoque, Marie Marta Chambonová nebo Léonie Martinová, sestra svaté Teresie z Lisieux. V některých zemích se tyto sestry jmenují také salesiánky – podle svého zakladatele.

Netradiční služba řeholnic mimo klášter se některým církevním představitelům zdála nepřijatelnou novotou. Arcibiskup Lyonu s jansenistickou tendencí, Denis de Marquemont (17. 8. 1713, Lagnac – 2. 5. 1788 Lyon), to nemohl unést. František Saleský nechtěl ideu prosazovat násilně, proto se po osmiletém působení sester rozhodl k ústupu a řeholní společenství Jany de Chantal změnil ve společenství s klauzurou a pravidly sv. Augustina. (Původního cíle dosáhl až sv. Vincenc z Pauly se svatou Luisou de Marillac o 20 let později založením Dcer křesťanské lásky.)

Svatý František téměř každý den přicházel a navštěvoval své „drahé včely“ a v rozhovorech, které se zachovaly i písemně, jim vysvětloval pravidla. Janě vě-

snuli. Potom se zjevil Jakubovi, pak všem apoštolům. A po všech jako poslední jsem ho uviděl i já, nedochůdce. Ano, já jsem nejmenší z apoštolů; nejsem ani hoden, abych byl nazýván apoštolem, protože jsem pronásledoval Boží církev. Ale Boží milostí jsem to, co jsem, a jeho milost, kterou mi udělil, nezůstala ležet ladem. Ano, pracoval jsem do únavy daleko více než všichni ostatní. Vlastně ne já, nýbrž Boží milost se mnou. Ale ať už já, nebo oni: tak to kážeme a tak jste v to uvěřili.

Evangelium - Lk 5,1-11

Když Ježíš stál u Genezaretského jezera, lidé se na něho tlačili, aby slyšeli Boží slovo. Tu spatřil u břehu stát dvě lodě. Rybáři z nich vystoupili a prali sítě. Vstoupil na jednu z těch lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby trochu odrazil

od břehu. Posadil se a z lodi učil zástupy. Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajeď na hlubinu a spusť sítě k lovení!“ Šimon mu odpověděl: „Mistře, celou noc jsme se lopotili, a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spustím sítě.“ Když to udělali, zahrnuli veliké množství ryb, že se jim sítě téměř trhaly. Dali znamení společníkům v druhé lodi, aby jim přišli na pomoc, a ti přijeli. Naplnili obě lodě, až se potápěly. Když to Šimon Petr viděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Pane, odejdi ode mě: jsem člověk hříšný!“ Zmocnil se ho totiž úžas – a také všech jeho společníků – nad tím lovem ryb, které chytili; stejně i Zebedeových synů Jakuba a Jana, kteří byli Šimonovými druhy. Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se! Od nynějška budeš lovit lidi.“ Přirazili s lodmi k zemi, nechali všeho a šli za ním.

noval mnoho lásky, kterou ona potom byla schopná dávat. František trpěl, když ji dlouho neviděl. V matce Janě de Chantal a v jejích dcerách našel vzor pro své *Duchovní rozhovory*, které jsou částečně i jejich dějinami. Jana, i když v klášteře, nikdy nepřestala být matkou pro své vlastní děti. Starala se o ně a bděla nad jejich výchovou. Biskup sv. František spravoval řeholi společně s Janou až do své smrti 28. prosince 1622. Na Janu jeho smrt dolehla velmi těžce, ale nepoddala se bolesti. Postarala se o jeho pohřeb v lednu 1623. Místo něj si pak našla duchovního vůdce ve sv. Vincentovi de Paul, kterého už předtím spolu se sv. Františkem vybrali za kaplana jejich kláštera v Paříži. On jí dodal hodně optimismu a dobrých duchovních rad uprostřed množících se vnitřních zkoušek a pokušení, které na ni dolehly zejména v posledních letech života.

Řehole se pod Janiným vedením vzrůstala a šířila. Když sv. František v roce 1622 zemřel, měla třináct klášterů a v čase Janina úmrtí v roce 1641 byl jejich počet už osmdesát šest. Jana byla vzorem pro své dcery. Žila zbožně a v sebezapírání. Ochotně konala všechny domácí práce, utrpění snášela s odevzdáním se do Boží vůle. Zakusila i mnoho posměchu a kritiky, pomluv a osočování. Prožila smrt svého otce, syna, dcery, zete a nakonec i svého velkého přítele sv. Františka. Vše statečně snášela.

V roce 1641 odešla na pozvání francouzské královny Anny Rakouské do Paříže. Tam naposledy viděla svatého Vincence de Paul. Při návratu dostala zápal plic, a proto se zastavila v klášteře v Moulins jihovýchodně od Paříže. Tam přijala svátost umírajících a 13. prosince téhož roku se slovy „Už jdu, Ježíši!“ dokonala svůj život. Její tělo převezli do Annecy a tam je pohřbili. Její srdce však vyňali a ponechali si ho v Moulins jako vzácnou relikvii. Za svůj život založila 87 klášterů a zachovalo se 453 dopisů, které jí adresoval František. Nejdelsí, který jsem překládal, měl 10 stránek.

Za svatou ji prohlásil papež Klement XIII. v roce 1767. Její ostatky se během francouzské revoluce zachránily a dnes odpočívají vedle ostatků svatého Františka Saleského v chrámu „Navštívení“ v Annecy, kam byly slavnostně převezeny 12. srpna 1911. Jejich ušlechtilé přátelství je dodnes jedním z nejkrásnějších a nejpozoruhodnějších příkladů křesťanské literatury o svatých.

(Pokračování)

Sestavovatel a překladatel:
paní Jiřina Giusio a don Jan Ihnát, SDB.
Dopisy svatého Františka Saleského
svaté Janě de Chantal. 2020

(Redakčně upraveno)

Profesor Jérôme Lejeune, nezlomný zastávce života

„Stále se dívám, že v zoologické zahradě nikdo nezpochybňuje fakt, že ze slova bude slůňátko. A na univerzitě velcí odborníci mají pochybnost, zda ze spojení ženského vajíčka a spermie bude člověk nebo něco jiného“ – měl říci své přítelkyni, dr. Wandě Póltawské, jeden francouzský vědec.

Je řeč o profesoru Jérôme Lejeunovi, kterého papež František 21. ledna 2021 prohlásil ctihodným sluhou Božím katolické církve. Je řeč o člověku vysoké kultury, géniovi vědy, genetiku a lékaři, milujícím muži a otci pěti dětí. A konečně je také řeč o člověku, který zasvětil svou kariéru obraně nejslabších a odmítaných.

Odborník – trisomie 21

O takové kariéře se říká, že je blesková. V roce 1958, ve věku 32 let, Lejeune během zkoumání chromozomů dítěte s Downovým syndromem objevil společně s Raymondem Turpinem a Martou Gautierovou existenci nadbytečného chromozomu u jejich 21. páru (pro lidi je charakteristický počet 23 párů chromozomů, tedy 46 chromozomů; u nemocných dětí je jich ale 47). Tímto objevem dokázal, že existuje vztah mezi mentálním postižením a chromozomovou nepravidelností. To byla velká událost na světové úrovni.

Prof. Jérôme Lejeune

Dne 24. června 1960 Lejeune obhájil doktorát na téma „mongolismu“ a o čtyři roky později byl jmenován profesorem fundamentální genetiky na Lékařské fakultě v Paříži. Začala doba cestování po celém světě s vědeckými konferencemi na téma trisomie, ale také, jako důsledek jeho dřívějšího bádání, vystupování jako odborníka na následky atomového záření. Lejeune se stal ředitelem Národního centra

vědeckého výzkumu v Paříži a krátce nato expertem OSN a WHO. Často přednášel ve Spojených státech, byl vyznamenán prestižními cenami a tituly známými univerzitami a významnými osobnostmi. Všechno to ale skončilo v okamžiku, kdy ho měnící se situace na francouzské politické scéně přinutila k tomu, že musí vyjít z laboratoře a stát se veřejným ochráncem těch nejslabších.

Lékař – cholerik

Badatel Lejeune nikdy nepřestal být lékařem. Pokud se zabýval odhalením příčin tzv. mongolismu, který po svém objevu nazval trisomií 21, bylo to proto, aby svým pacientům pomohl. Věřil, že výzkumy ho dovedou ke skutečné terapii choroby, díky níž „by nemocní mohli získat rozumové možnosti, které přece mají“ – jak psal ve svém doktorském pojednání – „a které v současné době nejsou schopni aktivizovat“. Prozatím jim mohl jenom navrátit důstojnost prostřednictvím zdůvodnění, že ta nemoc je obyčejná „genetická chyba“ a ne důsledek syfilidy, jak bylo zvykem podezírat v té době rodiče dítěte. Mělo to veliký význam psychologický pro rodiny postižené trisomií dítěte. Avšak Lejeune toužil dostat se dál.

Domníval se, že věda nemůže zůstat v oblasti teorie a abstrakce, ale má konkrétně sloužit člověku. „Fundamentální genetiky nemá mít nějaký narcistický charakter (...). Musí být horoucím hledačem opravdové vědy, ochotným ke každé oběti, vědy, která nakonec dovede udělat něco pro ty, kteří trpí.“ Tak Lejeune chápal své povolání vědce a lékaře, a proto se s velkou láskou přiklání ke svým pacientům. Znal je všechny jménem, a to jich bylo několik tisíc. Jako nikdo jiný dokázal rozmlouvat s rodinami dětí, u kterých diagnostikovali nemoc, uklidňovat je a vysvětlovat jim novou skutečnost. Jako nikdo jiný dokázal také

Prof. Lejeune objevil nadbytečný chromozom u osob s Downovým syndromem

vnímavě vyprávět o člověku, přirovnávaje jeho existenci k symfonii života, ke koncertu, který trvá „od úsvitu embryonálního stadia až po západ konce života“. Hluboce věřil, že věda dovolí, aby v lidském životě nedocházelo v tom koncertu k žádné kakofonii.

Lékař bojující

Tehdy v roce 1970 se do Národního shromáždění ve Francii dostal projekt ústavního zákona Peyret – projekt liberalizace aborcí, v němž byla navrhována možnost zakončení těhotenství mj. v případě diagnózy nevléčitelné nemoci u dítěte (do té doby byla ve Francii povolena pouze v případě ohrožení života matky). Profesor Lejeune s hrůzou zjistil, že jeho vědecké objevy, navzdory jeho přání, budou využívány k likvidaci těch, kterým měly pomoci...

V zemi se rozhořela diskuse. Den poté, co byl vyslán televizní program týkající se projektu Peyret, desetiletý chlapec, který přišel k profesorovi na konzultace, ho objal kolem krku a rozplakal se: „Chtějí nás zabít. Musíš nás bránit, my jsme moc slabí, nedokážeme to udělat sami.“ Od té chvíle se Lejeune ještě intenzivněji angažoval ve věci obrany „dětí nemilovaných“. V souvislosti s měnícím se světonázorem přesvědčoval, že medicína se vůbec nezměnila a že jejím úkolem je stále především neškodit a dělat

všechno, co je možné, aby se nemocnému pomáhalo, a v tom případě i nenarozenému dítěti.

Francie se po květnu 1968 přímo „vařila“. Snaha přesunout dosavadní hranice morálnosti a zvyklostí vřela v každé debatě. Lejeune byl v té době zván do programů a diskusí. Když byl konfrontován otázkou na denodenní trápení rodičů postiženého dítěte, odpovídal: „Člověk, který informuje rodiče o tom, že jejich dítě je těžce nemocné, a necítí hluboké hnutí srdce při pomýšlení na jejich bolest, by nebyl hoden vykonávat naše povolání. Ale není možné někoho chránit před neštěstím, páchaje zločin. A přece zabít dítěte je vraždou. Nepřináší úlevu v utrpení jednoho člověka zabíjením jiného. Pokud lékařství ztratí tuto zásadu, nebude to už lékařství.“

V roce 1971 jeden z početných francouzských časopisů publikoval *Manifest 343*, pod kterým se podepsalo právě tolik známých celebrit, které se otevřeně přiznaly k uskutečnění abortu na svých dětech. Za dva roky poté takový proaborční list podepsalo 330 lékařů. Byla to součást široké kampaně, která měla přivést k úplné liberalizaci potratů. Lejeune tehdy redigoval *Deklaraci francouzských lékařů*, která hlásá, že úmyslné přerušení těhotenství z eugenických důvodů nebo kvůli řešení konfliktu morálního, ekonomického nebo společenského, není lékařským výkonem. Podepsalo se pod ní 18 000 (!) francouzských lékařů.

Na obranu Palečka

Na opakující se slogan v ústech bojujících žen – „mít právo na vlastní tělo“ – profesor odpovídal, že plod je samostatným tělem a že důkazem toho je fakt, že rodička dělá, co je nutné, aby ze sebe vydala dítě – a přece by se nezbavovala části svého těla. Když slyšel o „přerušování těhotenství na vlastní žádost“, Lejeune francouzskou zkratku IVG (*interruption volontaire de grossesse*) překládal jako „přerování překážejícího života“ (*interruption de la vie gênante*). Nadále se usilovně snažil sdílet obdiv k tomuto životu, třeba nechtěnému a překážejícímu. „Na začátku je příkaz [genetická informace – pozn. red.], ten příkaz je obsažen ve skutečnosti života a tím příkazem je život“ – tak profesor začínal svoje vyprávění o zázra-

ku početí. „Dennodenně před námi věda odhaluje trochu víc ze zázraků skrytého života, ten svět kypící životem malinkých lidí, ještě víc uchvacující než pohádky našich chův. Protože to přece na podkladu těch pravdivých příběhů byly vymyšleny pohádky; a jestliže nás Palečkovy příběhy vždycky uchvacovaly v dětství, tak proto, že všechny děti, všichni dospělí, kterými jsme teď, jsme kdysi byli takovými Palečky v lůnech svých matek.“

Když diskuse kolem zabíjení dětí začala doopravdy směřovat ke znevažování toho, co mělo být počátkem člověka, Lejeune tvrdě odpovídal: „Pro mě je odpověď na tuto otázku docela prostá (...). Člověk začíná ve chvíli početí. To není prohlášení přirozenosti morální nebo sentimentální – to je skutečnost dokázaná vědecky. Ve chvíli, kdy se počíná lidská bytost, máme co do činění s člověkem – to není ryba, ani nějaký výrůstek, ani améba. To je člověk. Ti, kteří tvrdí, že potrat není zločinem, dávají licenci k zabíjení.“ Jindy dodával: „Pokud člověk nezačíná ve chvíli oplodnění, tak nezačíná nikdy, odkud by totiž k němu přišel nový příkaz?“

Lejeunovo rozhodné „ne“ k legalizaci potratů vyvolalo velký šok ve vědeckém prostředí. Mohlo by se zdát, že člověk, který má dennodenně co do činění s nemocnými dětmi a navíc objevil, že v průběhu těhotenství je možné zjistit nemoc, bude pro likvidaci. Ale on zatím hlásal: „Ne, nemůžeme vytvářet novou morál-

ku. Lékaři se k tomu nehodí víc než kdokoli jiný. Morálnost je zcela prostá a říká nám především: »Nezabíjej bližního!« To je zásada, o které se nediskutuje! A potom každý dělá, co může, aby pomohl nešťastnému.“ Ve jménu této zásady profesor spolu s Geneviève Poullotovou založil Sdružení „Ženy a děti první – Pomoc budoucím matkám“, které nabízí materiální i psychologickou pomoc potřebným matkám. Tak později vznikl Palečkův dům – centrum okamžité pomoci, poskytující střechu nad hlavou osamělým maminkám a jejich budoucím dětem, co se mají narodit.

Zápas o pravdu

Profesor Lejeune viděl jasně, k čemu směřuje maskování vědou při rozmluvě o potratu: „Když se nám nabízí potraty dětí kvůli určité nemoci, nabízí se nám doslovně, aby byly zabity. Proč? Poněvadž je neumíme [ještě – pozn. red.] vyléčit. Celá ta dialektika, která tvrdí, že měří právo na život podle možnosti vyléčení, směřuje však k nabízení boje s nemocemi prostřednictvím eliminace nemocných, zmenšení rány likvidováním obětí. Neobelhávejme se,“ – pokračoval profesor – „to už tady bylo. Když byl Pasteur dítětem, v Paříži dusili mezi dvěma matracemi nemocné vzteklinou. A historie nás učí, že ne ti lidé, kteří vybízeli dusit nemocné nebo ty s cholerou upalovat v jejich domech, zbavili lidstvo moru a vztekliny. Proč? Poněvadž věda se nemůže opírat o neporozumění. Není

„Nezabíjej bližního – to je zásada, o které se nediskutuje!“ (prof. J. Lejeune)

možné budovat na falešné hypotéze; (...) teoretik nikdy nemůže stavět na opačné přirozenosti, a fakta jsou stálá. Proto také neporozumění, jakým je tvrzení: »plod není člověkem« – je stejnou chybou a dovádí do stejné slepé uličky.“

Lejeune dobře věděl, že chtít odstranit nemocné v etapě jejich plodového života je prostě „chromozomální rasismus“ a že abortce sama je součástí ještě většího zápasu, který se přenáší na prostor daleko širší: „Odpůrci života vědí, že pro zničení křesťanské civilizace musí zničit rodinu v jejím nejslabším místě – je jím dítě. A mezi nejslabšími musí vybrat ty nejméně chráněné – děti, které ještě nikdo nespátřil; které ještě nikdo nepoznal a nemiloval v normálním významu toho slova; které ještě neviděly světlo dne a které vlastně ani nemohou zaplákat ze strachu...“

Poněvadž měl mimořádný cit pro lidské hodnoty, dotýkal se profesor rovněž jiných aspektů ohrožujících člověka – eutanazie, oplodnění ve zkumavce atd. a varoval: „Každého dne zkušenosti našich předků zvětšují naši dovednost měnit přírodu při užití jejich vlastních práv. Avšak užívání tohoto vědění rozumným způsobem je to, co se musí každé pokolení naučit samostatně. Dnes jsme jistě

Jsem závislá na druhých. Důvěřuji ti!

mocnější než kdykoliv v historii, ale nejsme moudřejší. Technologie přibývá, ale moudrosti ne.“

Nezlomný

Nezvykle přesné reflexe prof. Lejeuna na bioetická témata obnažovaly faleš soudobé civilizace. Zároveň zrazovaly genetikovu víru v možnosti člověka, pokud ten chce jenom plně využívat svého lidství. Profesorovi předhazovali, že se ve svých názorech řídí náboženskými pohledy, ale on se dokázal opírat o argumenty srozumitelné všem, co mají zdravý rozum, a zároveň podpořené naukou

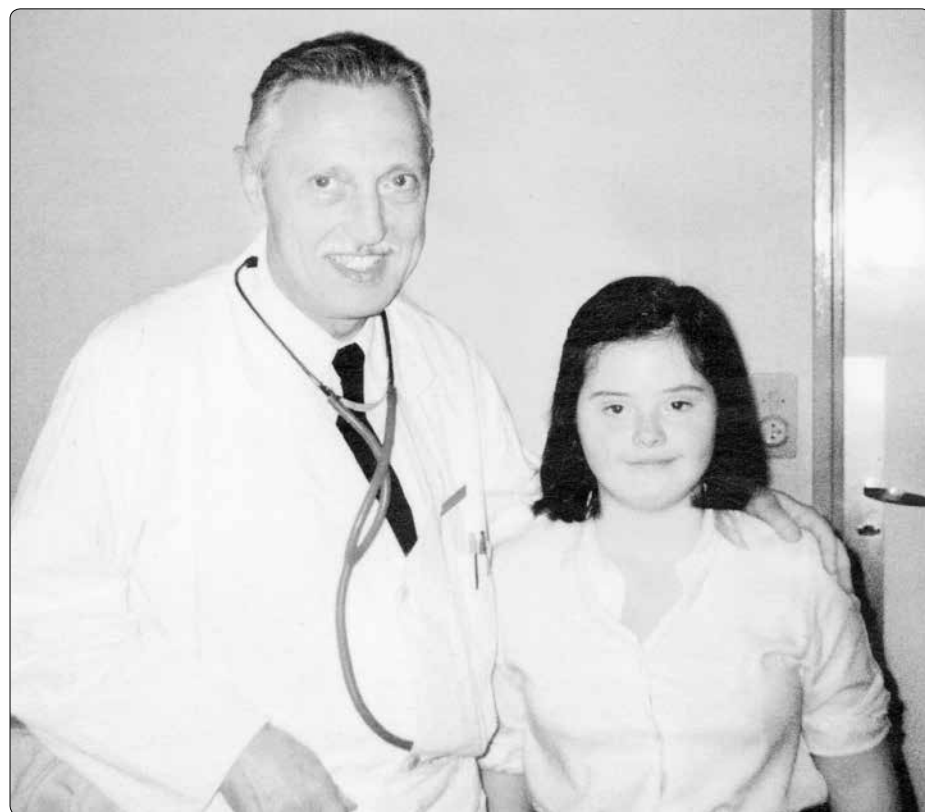
odborníka: „Společenství, které zabíjí své děti, ztratilo duši a naději. Největší lekcí, jakou nám dává biologie, je vlastně počátek lidského života v jeho udivující pokoře: dítě ukryté v matčině lůně, slyšící neúpornou práci aorty a tlukot svého srdce udržovaný rychlým bitím. Už to je lekce neutuchající naděje. A vlastně toho tvého srdce, které bilo ve tvém těle ve dvacátém prvním dni tvého života, musíš se zeptat na zásadu svého postupování. Každodenně je třeba uskutečňovat tu nemožnou syntézu mezi pravdivými hodnotami a tvrdou skutečností.“

Jérôme Lejeune se ukázal jako silný protivník. Pokoušeli se ho tedy umlčet. K lahvim a židlím, které na něj házeli během veřejných vystoupení, přibýlo ostrakizování ze strany lékařských kruhů. Profesora pomijeli mlčením a nebyl už zván na mezinárodní genetické kongresy. Vědec se stal terčem útoků a politických obvinění. V roce 1982 ho zbavili státní podpory vědeckých výzkumů, což bylo spojeno se ztrátou pracoviště, financí a spolupracovníků. Říká se také, že profesor přišel o možnost dostat Nobelovu cenu. To ho ale nezastavilo.

Lejeune nejenom nešetřil svým hlasem ve věci bezbranných, ale nepřestal dále působit. Začal získávat příspěvky pro další bádání a pokračoval ve své práci. Když viděl nedostatek vstřícnosti v záležitostech potratů, s rozhodností hledal možnosti, jakým způsobem děti zachránit jinak, zvláště ty nemocné. „Vidím už jenom jeden způsob, kterým je můžeme zachránit. Musíme je vyléčit. Ten úkol je obrovský – ale Naděje také.“

Tento člen Papežské akademie věd ve své horlivosti inspiroval sv. Jana Pavla II. k vytvoření Papežské akademie života. Nemohl se z ní však těšit dlouho... Jérôme Lejeune zemřel 3. dubna 1994, krátce poté, když ho povolali na místo prvního vedoucího této instituce, k velkému zármutku papeže, který počítal s velkou podporou profesora.

Jeho zápas za obranu nenarozených, péči o nemocné a pokračování vědeckého výzkumu s cílem odstranit genetické nemoci převzala jeho rodinou vytvořená Nadace Jérômeho Lejeuna.

Prof. Jérôme Lejeune znal všechny své pacienty jménem, bylo jich několik tisíc

*Z Miujcie się! 2/2021 přeložila -vv-
(Redakčně upraveno)*

Dar věčného života

Je moment smrti naprostým koncem lidské osoby, nebo je přejitím do nového, nikdy nekončícího rozměru bytí? Chybějící osobní odpověď na tuto otázku způsobí, že život ztrácí svoji autentičnost a smysl.

„Je třeba hledat,“ napsal Blaise Pascal. „Když ti říkám, že musíš pátrat, nedělám to z důvodů svaté horlivosti zbožného člověka (...). Pravím, že musíme zkoumat ne s ohledem na duchovní zbožnost nebo obyčejnou zvědavost, ale kvůli osobnímu užítku. Udivuje mne a lékářnost vůči následující záležitosti: věčnost, kterou s sebou přináší smrt, je záležitostí tak velice vznešenou, tak hluboce se nás dotýkající, že je třeba být pozbaven veškerého smyslu pro logiku, aby bylo možno zůstat lhostejným vůči takovému problému. (...) Není pro člověka nic významnějšího než jeho úděl; nic není více znepokojující než věčnost, která ho přece očekává. Jenomže vůči jiným věcem se člověk chová úplně jinak: bojí se, doufá, zabraňuje, informuje se. A právě týž člověk, který tráví mnoho dní i nocí v hněvu a beznaději kvůli neúspěchu v kariéře, míří bezmyšlenkovitě k smrti, která je sázkou: všechno, nebo nic. Je pro mne strašnou věcí vidět, jak prostý člověk s velkou vnímavostí usiluje o malé a pomíjivé věci, a s naprostou lhostejností přistupuje k tomu, co je velké a věčné.“

Aby Pascal probudil lidi z letargie myšlení na jejich vlastní smrt, použil poslední argument: „Pokud se věřící mýlí a jestliže doopravdy za prahem smrti je jenom mlčení a temnota, on se o tom nikdy nedozví. Jestliže se ale mýlí nevěřící, je-li něco, tak ponese po celou věčnost důsledky své chyby.“

Tváří v tvář smrti

V letech 1975–2005 bylo publikováno 42 vědeckých prací o výzkumu 2 500 osob, které zažily klinickou smrt. Jejich výpovědi ukazují na fakt, že život po smrti je skutečností reálnější než svět poznávaný našimi smysly. Z těch svědectví se dovidáme, že když ustanou veškeré životní funkce organismu a tělo přechází do stavu klinické smrti, tak člověk ve svém duchovním rozměru žije dále. Nejenom že se neztrácí jeho vědomí, ale ještě více se prohlubuje a vyostřuje.

Ve chvíli smrti člověk zažívá vrchol bolesti, slyší, jak lékaři potvrzují jeho úmrtí, následně opouští své tělo, vidí je a po jistý čas přebývá na stejném místě.

Potom potkává duše svých zemřelých příbuzných a přátel. Nakonec dochází k setkání s Kristem, který vyzařuje nepředstavitelné světlo lásky a milosrdenství. Tehdy se „promítne“ přehled činů zemřelého a jeho myšlenek z celého pozemského života. Nakonec člověk slyší Kristovo rozhodnutí, že se má ještě vrátit na zem.

V knize *Věčné vědomí* doktor Pim van Lommel popsal případ Vicki, ženy nevidomé od narození, která zažila autohavárii. Když u ní lékaři potvrdili klinickou smrt a ona opustila svoje tělo, tehdy poprvé v životě začala všechno dokonale vidět. Shora pozorovala rozbité auto, potom své tělo převážené do nemocnice a skupinu lékařů, kteří ji oživovali. Svě tělo rozpoznala díky snubnímu prstenu, který znala jen z dotyku.

To, co Vicki viděla v době klinické smrti, bylo ověřováno a potvrzeno očitými svědky. Nebyly to tedy halucinace nevidomé, ale objektivní pohled na skutečnost. Její tělo bylo ve stavu smrti, takže nefungoval ani její mozek, ani smysly, a ona smrti navzdory stále žila, měla zostřené vědomí, paměť, schopnost vidění i poznávání.

John Carew Eccles (1903–1997)

Svědectví této od narození nevidomé 22leté ženy i svědectví mnoha dalších osob, jejichž pravdomluvnost byla prověřena, ruší ateistické dogma, že člověk ve chvíli smrti přestává existovat.

Laureát Nobelovy ceny v oboru fyziologie a medicíny v roce 1963, australský neurofyziolog John Carew Eccles (1903–1997) prokázal, že hmota není schopna vytvářet psychické jevy a že neexistuje přechod fyzické energie v psychickou. Proto přesvědčení, že myšlení je efektem materiálních procesů, je prostě předsudek udržovaný dogmatickými materialisty. Podle Ecclese mysl člověka, jeho osobní já, existuje jako duchovní rozměr lidství a je nesmrtelnou duší. „Všichni máme osobní já – čili nemateriální mysl, která působí skrze materiální mozek.“ Osobní sebevědomí u každého člověka je neměnné během celého jeho života, „a tento fakt musíme uznat za zázrak“.

Zemřelí promlouvají

Pán Bůh dovoluje některým zemřelým sdělovat lidem žijícím na zemi nějaké závažné informace, žádat je o modlitbu nebo vyzývat k obrácení.

Proslulý italský spisovatel a novinář Vittorio Messori popsal, jak na první výročí úmrtí jeho strýce Alda, který zemřel na mozkovou mrtvici, uslyšel jeho hlas. V noci, když byl Vittorio ponořený v hlubokém spánku, ho probudilo zvonění telefonu. „Zvedl jsem sluchátko: uslyšel jsem strašnou směs šumů, svistů, skřípání, rušení, jako obvykle, když volal někdo zdaleka. Po několika »Prosím! Prosím!« jsem uslyšel zřetelný a dobře rozpoznatelný – mně známý strýcův hlas. Udýchaný řekl: »Vittorio! Tady Aldo! U mě všechno v pořádku! V pořádku!«

Pamatuji si ta slova tak důkladně, jako by to bylo včera. Hned potom jsem uslyšel halas: rozhovor byl přerušeno, konec spojení. Pohlédl jsem na hodinky. Potom, po návratu, mi rodiče pověděli, že to bylo přesně v hodinu – shodovalo se to na minutu – kdy o rok dříve strýc zemřel. Zkoušel jsem tu událost objasnit všemi možnými způsoby a nakonec jsem došel k závěru – nezachoval jsem se jako ideolog, jako ateisti, kteří nad fakty stavějí apriorně svoje schéma – že to byl strýček Aldo, hlas patřil jemu. Podezření z morbidních žertů, omyl, halucinace nepřichá-

zeji v úvahu. Také to nebyl sen, byl jsem přítomný ve chvíli rozmluvy, stejně tak na telefonu. Té noci jsem se už nevrátil na lůžko, probuzený jsem čekal, až se rozjasní.“ (*Dlaczego wierzę*, s. 27)

Jeden z největších polských teologů, P. Prof. Czesław Bartnik, takto popisoval setkání se svým zemřelým otcem: „V noci z 5. na 6. prosince 1967 jsem jel z Paříže do Bruselu (...). Vzal jsem do ruky breviář. O 2. hodině v noci, tak zcela tiše, úplně jasně a docela obyčejně, vchází do kupé můj otec, bez saka, v košili a vestě, s učesanými bílými vlasy. Sedá si vlevo ode mne. (...) Mluví ke mně beze slov: »Czeszku! Zůstávej s Bohem! Pamatuješ, jak jsem ti říkal, abys jel za hranice poznávat svět? I já sám jsem odjel, ale jiným vlakem.« Mnou to ani neotrášlo. S největší náklonností jsem se celý otočil na stranu k němu; abych něco řekl, vyličil celý svůj toulavý osud. Nebyl tu nikdo. Vyšel jsem na chodbičku. Úplné ticho. Jenom ta rytmika hudby jedoucího vlaku. Jedno jsem věděl. Otec zemřel. Dne 12. 12. jsem v Lovani dostal od svého žáka, P. Henryka Ostrowského, telegram: »Upřímnou soustrast.« Nebylo napsáno, kdo zemřel. Ale věděl jsem to. Bylo to jenom potvrzení.“ (*Światło świąta*, Lublin 1991, s. 412)

„Smrt je konec pozemského putování člověka, času milosti a slitování, který mu Bůh dopřává, aby naplnil svůj pozemský život podle Božích záměrů a aby rozhodl o svém posledním osudu. Když skončí »jediný pozemský život«, už se nevrátíme žít jiné pozemské životy. »Každý člověk umírá jen jednou.« (Žid 9,27) Po smrti není žádné „převtělování“ (reinkarnace).“ (*Katechismus katolické církve* 1013)

Život po smrti

Víme z Pisma svatého, že smrt je důsledkem hříchu, čili odmítnutí Boha člověkem (srov. Řím 6,23, Gn 2,17). Z Bible se dozvídáme, že „ďáblou zavisť však vešla do světa smrt, a kdo patří k němu, zakusí ji“ (Mdr 2,24).

Tváří v tvář smrti se v člověku rodí strach před zánikem navždy. Instinktivním způsobem odmítáme myšlenku na možnost úplné likvidace vlastní osoby, avšak zároveň se stáváme bezmocní vůči té neodvratitelné nutnosti smrti. Tato vzpoura proti smrti i touha po nesmrtnosti

Papež prohlásil svatého Ireneje z Lyonu učitelem církve

Svatý stolec zveřejnil 21. ledna 2022 dekret, jímž papež František uděluje titul učitele církve sv. Ireneji z Lyonu. Papež mu propůjčil titul „Učitel jednoty“.

„Svatý Irenej, který pocházel z Východu, vykonával svou biskupskou službu na Západě, a tak se stal duchovním a teologickým mostem mezi východními a západními křesťany,“ čteme v papežském dekretu. „Jeho jméno – Eirénaios – vyjadřuje onen pokoj, který pochází od Pána a který smiřuje a opětovně začleňuje do jednoty,“ vysvětluje Svätý otec a po kladném mínění Kongregace pro svatořečení ze své apoštolské autority „prohlašuje sv. Ireneje učitelem církve s titulem *Doctor unitatis*. Kéž nauka tohoto natolik velikého Mistra stále více povzbuzuje pouť všech Pánových učedníků k plnému společenství,“ přeje si papež v závěru dekretu.

Podle Vatican News

není nic jiného než výzva samotného Krista, který každého z nás povolává k tomu, abychom aktem víry přilnuli k jeho Osobě.

Nesmrtelnost nedají peníze, sláva, nejmodernější technika, lékařství nebo léčitelé a guru nejrůznějšího druhu. Věčný život nezabezpečí Buddha, Hare Krišna ani jiní bůžkové. Nespasí nás nějaké magické síly nebo nejrůznější techniky meditace a jógy.

Jedinou věrohodnou odpověď na otázku života po smrti dává jenom Ježíš Kristus, který říká: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ (Jan 11,25–26)

Pán Ježíš nás ubezpečuje, že po smrti těla nadále existuje nesmrtná lidská duše: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabit nemohou; bojte se toho, který může i duši i tělo zahubit v pekle.“ (Mt 10,28)

Jediným dárce věčného života je Ježíš Kristus, skutečný Bůh, který aby nás spasil, se stal skutečným člověkem a ve své smrti a zmrtvýchvstání definitivně překonal smrt a zbavil nás satanova otroctví. Věčný život, který nám Ježíš dává, je darem zadarmo darovaným. Jenom je třeba chtít ten dar přijmout skrze víru. „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar.“ (Ef 2,8–9)

Vítězství nad smrtí, dar života věčného, dává pouze zmrtvýchvstalý Ježíš. Jenom on jediný převádí ze smrti do života věčného. Písmo svaté zdůrazňuje: „V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“ (Sk 4,12)

Pán Bůh touží po tom, aby člověk během pozemského života v úplné svobodě navazoval osobní vztah lásky s ním v modlitbě, ve svátostech pokání a Eucharistie, aby žil ve shodě s příkázáními a evangeliem. Jenom tehdy bude moci Pán Ježíš člověka proměňovat, učit ho milovat nesobeckou láskou a dělit se s ním o své Božské žití. Pro takového člověka se tělesná smrt stává počátkem života ve věčnosti v nebi. Pán Ježíš nás ujišťuje: „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“ (Jan 6,53–54)

Největším neštěstím pro nás není smrt tělesná, ale setrvávání ve stavu smrtelného hříchu – čili smrt duchovní, zprerhání vazeb života a lásky spojujících člověka s Bohem.

Příprava na smrt

Svatý František z Asissi se takto modlil tváří v tvář smrti: „Ať tě chválí, můj Pane, naše sestra smrt těla, žádný živý člo-

věk jí nemůže uniknout. Běda těm, kdo zemrou ve smrtelných hříších. Blaze těm, které naleznou spojeny s tvou nejsvětější vůlí, neboť druhá smrt jim neublíží.“

„Takto se musíš zachovat v každém činu a v každé myšlence, jako kdybys měl dnes umřít. Kdybys měl čisté svědomí, nebál by ses příliš smrti. Lepší je uniknout hříchu než utíkat před smrtí. Jestliže dnes nejsi připravený, budeš připravený zítra?“ (Tomáš Kempenský, *Následování Krista*, I, 23, 1)

Je jedna rada pro každého, kdo zažívá krizi víry: z hloubi svého srdce pozvi Ježíše do svého života, aby byl tvým jediným Pánem a Spasitelem. Ježíš Kristus určitě přijde, uzdraví tě a obdaruje svým životem a láskou.

Život víry den co den je nerozlučně spojen s vytrvalou modlitbou. Pán Ježíš říká: „Jestliže stojíš ve své modlitbě přede Mnou, jestliže se obracíš celým svým srdcem k Nebi, brána Nebes stojí před tebou otevřena a ty jsi v ní. I když jsi ještě na zemi, podílíš se na životě svatých a na životě Boha samého. Tvá duše je v Nebi – v náručí Otce, který stvořil nebe i zemi, i všechny živé bytosti. Tehdy tě žije Otčovo světlo nezávisle na tom, na kterého z obyvatel Nebe se obracíš. Všechno totiž žije a existuje v Otci a On je jediným dárce života, který existuje. Když stojíš v modlitbě na prahu Nebe, skrze tebe plynou prosby i bolesti světa a skrze tebe plyne milosrdenství Boží na zemi. Každá modlitba je výměnou ubohosti světa za milosrdenství Boží. Je řečištěm, díky němuž ta výměna existuje. Čistota a svatost tvé modlitby způsobuje, že to řečiště je průchodné. Že Bůh může posílat své milosti skrze tebe a svět zalévat svou láskou. A očišťovat, zachraňovat, a proměňovat svatostí Nejsvětější Trojice. Díky modlitbě bude zachráněno to, co odevzdáš Bohu, když před Ním stojíš.“ (Alice Leniczewska, *Słowo pouczenia*, 78)

Dar věčného života může dostat každý od Krista zadarmo. Musí splnit jenom jednu podmínku: v temnotách víry naprosto doufat a odevzdat mu celý svůj život. Takový je recept na věčný život v nebi. Promarnit takovou šanci by bylo vrcholem nesmyslnosti a hlouposti.

*Z Miłujcie się! 4/2021 přeložila -vv-
(Redakčně upraveno)*

Svatý Josef v dějinách spásy

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

najít muže, který zůstává nepovšimnut, muže každodenní přítomnosti, diskrétní a skryté přítomnosti, přímlovce, oporu a průvodce v těžkých chvílích. Připomíná nám, že všichni ti, kteří jsou zdánlivě skrytí nebo jsou v „druhé linii“, mají v dějinách spásy jedinečné postavení. Svět potřebuje tyto muže a ženy: muže a ženy v druhé linii, kteří však podporují rozvoj našeho života, každého z nás, a kteří nás modlitbou, příkladem a učním podporují na cestě života.

V Lukášově evangeliu vystupuje Josef jako opatrovník Ježíše a Marie. A proto je také „strážcem církve“; jestliže však byl strážcem Ježíše a Marie, působí nyní, když je v nebi, i nadále jako strážce, v tomto případě církve. Protože církev je pokračováním Kristova Těla v dějinách a zároveň se v mateřství církve odráží mateřství Mariino. Josef tím, že nadále chrání církev – nezapomeňte na to, prosím: „Josef dnes chrání církev – a tím, že nadále chrání církev, chrání i Dítě a jeho Matku.“ (*tamtéž*, 5) Tento aspekt Josefova opatrovnictví je velkou odpovědí na příběh z Genesis. Když Bůh žádá Kaina, aby se zodpovídal za Abelův život, odpovídá: „Jsem snad strážcem svého bratra?“ (Gn 4,9) Josef nám svým životem jako by chtěl říci, že jsme stále povoláni k tomu, abychom se cítili být strážci svých bratrů a sester, opatrovníky těch, kteří jsou postaveni vedle nás, těch, které nám Pán svěřuje v mnoha životních okolnostech.

Naše společnost byla nazvána „tekutou“, protože se zdá, že nemá žádnou konzistenci. Opravím filosofa, který tuto definici vymyslel, a řeknu: více než tekutá, plynná, skutečně plynná společnost. Tato tekutá, plynná společnost nachází v příběhu o Josefovi velmi přesný ukazatel důležitosti lidských vazeb. Ve skutečnosti nám evangelium vypráví Ježíšův rodokmen nejen z teologického důvodu, ale také proto, aby každému z nás připomnělo, že náš život se skládá z vazeb, které nás předcházejí a provázejí. Aby přišel na svět, zvolil si Boží Syn cestu vazeb, cestu dějin. Vydal se historickou cestou, kterou se ubíráme všichni.

Draží bratři a sestry, myslím na tolik lidí, pro které je obtížné najít smysluplné spojení v jejich životě, a právě proto se trápí, cítí se osamělí, chybí jim síla a od-

vaha jít vpřed. Na závěr bych se rád pomodlil, abychom našli ve svatém Josefovi spojence, přítele a oporu.

*Svatý Josefe,
ty, který jsi strážil pouto
s Marií a Ježíšem,
pomáhej nám pečovat o vztahy
v našem životě.*

*Ať nikdo nezažije pocit opuštěnosti,
která pramení z osamělosti.*

*Každý z nás ať se smíří
se svou vlastní historií,
s těmi, kteří tu byli před námi,
a rozpozná i v chybách,
které se staly,
cestu, kterou si Prozřetelnost razila,
aby zlo nemělo poslední slovo.*

*Ukaž se jako přítel těch,
kteří mají největší potíže,
a jako jsi podporoval Marii a Ježíše
v těžkých chvílích,
tak podpoř i nás na naší cestě.
Amen.*

*Přeložil Petr Vacík, Česká sekce
Vatikánského rozhlasu*

(Redakčně upraveno)

Pondělí 7. 2. 2022

6:05 Cesta k andělům: Ludvík Armbruster – jezuita
6:55 Cestujeme regionem Záhorie **8:00** Buon giorno s Františkem **8:45** V pohorách po horách: Strážov – Strážovské vrchy **9:10** Outdoor Films se Zuzanou Smetanovou (66. díl): Putování po Gruzii a Kyrgyzstánu **10:40** Mezi pražci (103. díl): Únor 2022 **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Řím, hlavní město víry (3. díl): Žebravé řády – Panna Maria ve studni a katarská hereze **13:20** Bible pro Severní Koreu **14:05** Naše Horní Lideč **15:00** Noční univerzita: Pplk. Ivo Zelinka a Matyáš Zrno – Podoby odvahy – muži pro 21. století **16:00** V souvislostech **16:20** Recept na roztroušenou sklerózu: Nerezignovat! **16:30** Osobní vězeň Vúdce – Agent Milosti **18:05** Sedmihlásky (145. díl): Ševci majstři, Ignac, Manda **18:10** Příběhy z Dobré Knihy: Cizoložnice **18:20** Pěšky hezky česky: Cyrilometodějská stezka **18:40** Rangers na Mohelnickém dostavníku 2015 (7. díl) **19:30** V pohorách po horách: Broumovské stěny **19:45** Přejeme si... **20:05** Biblická studna [L] **21:10** Brazílie – Querida Amazonia [P] **21:40** BG Styl: Třebovický koláč 2017 **22:10** Noemova pošta: Únor 2022 **23:15** Cvrlikání (73. díl): Žamboši **0:25** Generace naděje: Příběhy dětí Mary's Meals **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 8. 2. 2022

6:05 Cesta k andělům: Marie Rottrová – zpěvačka
7:00 Benefiční koncert Červená středa: Praha, sál HAMU
8:35 Můj chrám: Irena Pulicarová, kostel Panny Marie Růžencové v Plzni **9:10** Chlapi na hoře **9:35** V souvislostech **10:00** Noční univerzita: Marek Macák – Jiným nabídkou **10:35** Vezmi a čti: Leden 2022 **10:50** Brazílie – Querida Amazonia **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Janomamové v Brazílii **13:15** Setkání (24. díl): Radovan Gaudyn – kaple sv. Wolfganga v Horní Krupce **13:25** Flešbeka – Godzone podcast **14:05** Když bolí duše **15:20** Duchovní malby: Andělé **15:45** Mladí salesiánští misionáři 2016 – Nový Zéland **16:00** Muzikanti, hrajte **16:30** Výpravy do divočiny: Prales zítřka **17:35** Velké ticho v Poličanech **18:05** Sedmihlásky (145. díl): Ševci majstři, Ignac, Manda **18:10** Příběhy z Dobré Knihy: Uzdravení slepého **18:20** Animované biblické příběhy: Saul z Tarsu **18:50** Animované příběhy velikánů dějin: Ludwig van Beethoven (1770–1827) **19:25** Zpravodajské Noeviny: 8. 2. 2022 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Klapka [P] **21:10** Na startu [P] **21:35** Poutníci času: S Kateřinou Šrámkovou **21:55** Jak potkávat svět: S Miroslavem Donutilem **23:15** Terra Santa News: 2. 2. 2022 **23:40** Má vlast: Přerov – kostel sv. Vavřince **0:40** Zachraňme kostely: Kostel sv. Petra a Pavla v Bernarticích **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 9. 2. 2022

6:05 Cesta k andělům: Miloslav Vlk **7:00** Zpravodajské Noeviny: 8. 2. 2022 **7:20** Noční univerzita: Pplk. Ivo Zelinka a Matyáš Zrno – Podoby odvahy – muži pro 21. století **8:20** Etiopie: Jděte a získávejte učedníky **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:00** Na startu **10:30** Hlubinami vesmíru s dr. Michaelem Prouzou **11:10** Skleněná múza **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Na co jsme nezapomněli: Strážnice 2020 **15:15** Zpravodajské Noeviny: 8. 2. 2022 **15:35** Stopy hutě **15:45** ARTBITR – Kulturní maga-

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

zín **16:00** Biblická studna **17:05** Sakartvelo: Země pod Kavkazem **18:05** Sedmihlásky (145. díl): Ševci majstři, Ignac, Manda **18:10** Příběhy z Dobré Knihy: Vzkříšení Lazara **18:20** Strýček Emu: Únorové pranosťky **18:35** CampFest 2018 **19:25** Terra Santa News: 9. 2. 2022 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Nebojte se... [L] **21:05** Adorace [L] **22:10** Noční univerzita: Soňa Silová – Apocalypse Now! **22:45** Řím, hlavní město víry (3. díl): Žebravé řády – Panna Maria ve studni a katarská hereze **23:15** Generální audience papeže Františka **23:40** Cimbál Classic: kostel sv. Šimona a Judy v Praze **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 10. 2. 2022

6:05 Cesta k andělům: Lucie Výborná – publicistka
6:55 Nevybroušené diamanty **7:25** Terra Santa News: 9. 2. 2022 **7:45** Indie – Talit Penkal, Donne Dalit **8:20** Poutníci času: S Kateřinou Šrámkovou **8:40** Bazilika s tajemným světlem (5. díl): Cyrilometodějská bazilika **9:10** Sierra Leone: Ježíš v ulicích **9:45** Noemova pošta: Únor 2022 **10:50** Básník oravské přírody Zdeno Horecký **11:15** Živá historie – Hrad Strečno **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Mezi pražci (103. díl): Únor 2022 **13:40** Varhany pro svatou Zdislavu **14:05** Generální audience papeže Františka **14:30** Poníky, Poníky **15:15** Plavební stupeň Přelouč **15:30** Pokojné umírání: Paliativní péče vs eutanazie **16:05** Zpravodajské Noeviny: 8. 2. 2022 **16:25** Mwebare kwija – Klinika v buši **16:45** Ateliér užité modlitby **18:00** Sedmihlásky (145. díl): Ševci majstři, Ignac, Manda **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Zázračné rozmožnění chleba **18:15** Ovečky: 6. neděle v mezidobí [P] **18:40** Stíny barsbarské noci **19:25** Zpravodajské Noeviny: 10. 2. 2022 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře [L] **21:30** Putování po evropských kláštrech: Františkánský klášter v Assisi, Itálie **22:05** Pod lampou [P] **0:10** Zpravodajské Noeviny: 10. 2. 2022 **0:30** Sýrie – zbytek Jeho lidu **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 11. 2. 2022

6:05 Cesta k andělům: Tomáš Holub **7:00** Zpravodajské Noeviny: 10. 2. 2022 **7:20** Kmochův Kolín 2019: Dechový orchestr ZUŠ VI. Ambrose Prostějov **8:05** Tasovický Mojžíš: Klement Maria Hofbauer **9:10** Můj chrám: Jana Vohralíková, Budislav u Litomyšle, kostel Boží lásky **9:35** Se salesiány na jihu Madagaskaru: IJELY – Misijní stanice na náhorních rovinách **10:00** Nebe nad hlavou **10:20** Biblická studna **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Rangers na Mohelnickém dostavníku 2015 (7. díl) **13:45** Setkání (1. díl): Ondřej Benešik – kaple ve Strání **14:05** Na startu **14:35** Hrdinové víry (10. díl): Křesťanský politik Jaroslav Cuhra **15:45** Velehradská

zastavení: Díl 3. – Arcibiskup Antonín Cyril Stojan **16:00** Zpravodajské Noeviny: 10. 2. 2022 **16:20** Padající andělé **16:50** Klapka **18:00** Sedmihlásky (145. díl): Ševci majstři, Ignac, Manda **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Ježíš kráčí po vodě **18:15** Historie a současnost Matice svatohostýnské **18:45** V pohorách po horách: Ještěd **18:55** Dokořán: S Marcelou Augustovou **19:45** Přejeme si... **20:05** Kulatý stůl [L] **21:30** Kaplani naděje: P. Marcin Saj [P] **21:45** Ruce Panny Marie **23:10** Letem jazzem (9. díl): Poznáváme blues **0:20** Stopy ve sněhu **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 12. 2. 2022

6:05 Cesta k andělům: Táňa Fischerová – herečka a politička **7:00** Irák: Ninive **7:30** Sedmihlásky (145. díl): Ševci majstři, Ignac, Manda **7:35** Strýček Emu: Únorové pranosťky **7:45** Ovečky: 6. neděle v mezidobí **8:10** Animované biblické příběhy: Saul z Tarsu **8:40** Animované příběhy velikánů dějin: Ludwig van Beethoven (1770–1827) **9:20** V Kristu zapusťte kořeny **10:05** Rozumět internetovým dětem **10:50** Kaplani naděje: P. Marcin Saj **11:00** Zpravodajské Noeviny: 10. 2. 2022 **11:30** ARTBITR – Kulturní magazín **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Pod lampou **14:15** Poletuchy: Na skok do kraje rozvitého **15:00** Můj chrám: Bob Fliedr, písničkář a publicista, Komunitní centrum Matky Terezy na Jižním Měste, Praha **15:20** Grotosky Bustera Keatona: Láska kvete v každém věku **16:25** Šel gajdoš chudě do světa: Rožnovské slavnosti 2021 **18:00** Řím, hlavní město víry (4. díl): Katolická reforma – Plačící Panna Maria a Solidární Itálie **18:30** Rok 2021 s papežem Františkem [P] **19:15** Setkání: Marian Jurečka – kaplička v Olší **19:25** V souvislostech [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Dobrodružství před kamerou [P] **21:05** Kaplani naděje: Anna Macková [P] **21:20** Putování tučňáků **22:50** V pohorách po horách: Velká Chochula – Nizké Tatry **23:00** Cvrlikání (66. díl): Vadim & Co. **0:10** Tam, kde začínají kořeny **0:30** Brazílie – Querida Amazonia **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 13. 2. 2022

6:05 Cesta k andělům: Jiří Karas – velvyslanec v Bělorusku **7:00** Dobrá obec Dobrá **7:25** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře **8:50** Rok 2021 s papežem Františkem **9:40** Kaplani naděje: Anna Macková **10:00** Mše svatá u příležitosti XXX. Světového dne nemocných: Olomouc, katedrála sv. Václava [L] **11:15** Poutníci času: S Leticií Vránovou Dytrychovou **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **13:25** Muzikanti, hrajte **14:05** Dobrodružství před kamerou **15:10** Vezmi a čti: Leden 2022 **15:25** Noční univerzita: Soňa Silová – Apocalypse Now! **16:00** Putování tučňáků **17:25** Bazilika s tajemným světlem (5. díl): Cyrilometodějská bazilika **17:40** V pohorách po horách: Bílá na běžkách **18:00** Sedmihlásky (39. díl): Zahrajte mi, muziganti **18:05** Ovečky: 6. neděle v mezidobí **18:30** Animované biblické příběhy: Pavla služba **19:00** Strýček Emu [P] **19:15** Animované příběhy velikánů dějin: Abraham Lincoln (1809–1865) **19:45** Přejeme si... **20:05** Dokořán: S Vojtěchem Bernatským [P] **20:50** Kaplani naděje: P. Antonín Klaret Dabrowský [P] **21:05** Bar u Josefa **22:45** Klapka **23:45** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:05** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **0:45** Setkání: Pavel Svoboda – kostel svatého Jakuba Většího v Přelouči **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 7. 2. o 14:20 hod.: V škole Ducha (Cesta k radosti, Felix Ján Tkáč, OFM Cap)

Záznamy prednášok z konferencií a pastoračných centier.

Utorok 8. 2. o 17:00 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Ein Karem, 1. časť)

Starobylá pastierska dedina Ein Karem neďaleko Jeruzalema ponúka pokoj s únikom od ruchu veľkomesta. Je to miesto narodenia sv. Jána Krstiteľa a tiež miesto, kde Mária navštívila Alžbetu.

Streda 9. 2. o 20:50 hod.: Katolicizmus (Oheň Božej lásky – Modlitba a život v Duchu)

Pri putovaní na miesta, na ktorých žili najväčšie duchovné osobnosti, biskup Barron odhaľuje rozličné spôsoby modlitby: kontempláciu, adoráciu, prosbu a príhovor.

Štvrtok 10. 2. o 16:05 hod.:

Príbeh Márie z Nazareta (dokument)

Fakty o Márii, ktoré nám v dokumente ponúknu mnohé historické

ké výskumy, nie sú pre našu vieru nevyhnutné, určite však bude veľmi zaujímavé vydať sa spolu s vedcami a profesormi na toto dobrodružné pátranie.

Piatok 11. 2. o 20:30 hod.:

Hildegarda z Bingenu – Božie svetlo (dokument)

Hildegarda z Bingenu bola na svoju dobu veľmi vzdelaná žena. Vynikala v hudbe, literatúre a teológii. Jej vedomosti o rastlinách a ich liečivých účinkoch presiahli svoju dobu a dnes sú jej mnohí vďační za vyliečenie z chorôb.

Sobota 12. 2. o 20:30 hod.: Uzdravujúca rieka (film)

Tragická smrť jediného syna matky, ktorú zapríčinil dospievajúci, na ópiu závislý vodič, bolestivo poznačí jej život. Po zhovievavom, zdanlivo nespravodlivom rozhodnutí súdu sa jej smútok premení na zúrivosť. Zúfalo sa snaží mladíkovi pomstiť.

Nedeľa 13. 2. o 15:30 hod.: ÁNO? – sólo pre dvoch

Komorné tanečné divadlo o krehkosti manželstva.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

5. – 12. ÚNORA 2022

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 6. 2.		PO 7. 2.		ÚT 8. 2.		ST 9. 2.		ČT 10. 2.		PÁ 11. 2.		SO 12. 2.			
Antifona	812	912	826	928	841	945	857	961	1741	1961	889	995	1666	1883		
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	786	884	783	881	783	881		
Ranní chvály:																
Hymnus	812	913	827	928	842	945	857	962	1742	1961	889	996	1666	1883		
Antifony	813	914	828	929	843	946	858	963	874	979	890	997	906	1014		
Žalmy	813	914	828	930	843	946	858	963	874	980	890	997	906	1014		
Krátké čtení a zpěv	816	917	831	933	847	950	861	966	1743	1962	893	1000	1668	1885		
Antifona k Zach. kantiku	692	781	831	933	847	950	861	966	1307	1963	1308	1451	1669	1886		
Prosby	817	917	831	933	847	951	861	966	1744	1963	894	1001	1655	1886		
Závěrečná modlitba	692	782	832	934	1306	1449	862	967	1307	1450	1308	1451	1656	1888		
Modlitba během dne:																
Hymnus	817	918	832	934	848	952	862	967	879	984	895	1002	910	1019		
Antifony	818	919	833	935	848	952	863	968	879	985	895	1003	910	1019		
Žalmy	818	919	833	935	849	953	863	968	879	985	895	1003	911	1019		
Krátké čtení	820	921	835	937	851	955	865	970	882	988	898	1005	913	1022		
Závěrečná modlitba	692	782	835	938	851	955	865	970	882	988	898	1006	913	1022		
Nešpory:																
Hymnus	807	907	821	922	837	939	852	956	867	972	1746	1965	900	1007	915	1024
Antifony	808	908	822	923	838	940	853	957	868	973	884	990	900	1008	916	1025
Žalmy	808	908	823	924	838	940	853	957	868	973	884	990	901	1008	916	1025
Kr. čtení a zpěv	810	911	825	926	840	943	856	960	871	976	1749	1968	903	1011	918	1027
Ant. ke kant. P. M.	692	781	693	782	840	943	856	960	871	977	1750	1969	1308	1451	693	782
Prosby	811	911	826	927	841	944	856	960	872	977	1750	1969	904	1012	918	1028
Záv. modlitba	692	782	692	782	841	944	1306	1449	872	977	1307	1450	1308	1451	693	783
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398	1238	1374

Liturgická čtení

Neděle 6. 2. – 5. neděle

v mezidobí

1. čt.: Iz 6,1–2a.3–8

Ž 138(137),1–2a.2bc+3.4–5.7c–8

Odp.: 1c (*Budu ti hrát,*

Hospodine, před anděly.)

2. čt.: 1 Kor 15,1–11

Ev.: Lk 5,1–11

Pondělí 7. 2. – ferie

1. čt.: 1 Král 8,1–7.9–13

Ž 132(131),6–7.8–10

Odp.: 8a (*Vstaň, Hospodine, vejdí na místo svého odpočinku!*)

Ev.: Mk 6,53–56

Úterý 8. 2. – nezávazná památka sv. Jeronýma Emilianiho nebo sv. Josefíny Bakhity

1. čt.: 1 Král 8,22–23.27–30

Ž 84(83),3.4.5+10.11

Odp.: 2 (*Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupů!*)

Ev.: Mk 7,1–13

Středa 9. 2. – ferie

1. čt.: 1 Král 10,1–10

Ž 37(36),5–6.30–31.39–40

Odp.: 30a (*Ústa spravedlivého mluví moudře.*)

Ev.: Mk 7,14–23

Čtvrtek 10. 2. – památka sv. Scholastiky

1. čt.: 1 Král 11,4–13

Ž 106(105),3–4.35–36.37+40

Odp.: 4a (*Pamatuj na nás, Hospodine, pro náklonnost k svému lidu.*)

Ev.: Mk 7,24–30

Pátek 11. 2. – nezávazná památka Panny Marie Lurdské

1. čt.: 1 Král 11,29–32; 12,19

Ž 81(80),10–11ab.12–13.14–15

Odp.: srov. 11a.9a (*Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, slyš můj hlas!*)

Ev.: Mk 7,31–37

Sobota 12. 2. – nezávazná sobotní památka Panny Marie

1. čt.: 1 Král 12,26–32; 13,33–34

Ž 106(105),6–7a.19–20.21–22

Odp.: 4a (*Pamatuj na nás, Hospodine, pro náklonnost k svému lidu.*)

Ev.: Mk 8,1–10

POMŮCKY K PROHLoubENÍ MEZILIDSKÝCH VZTAHŮ

BOŽÍ KARTY

Boží karty sklízí velký úspěch hlavně ve skupinkách křesťanské mládeže, ale lze je použít i při denní tiché chvíli nebo při duchovním doprovázení. Vznikly v organizaci *Global Student Mission* v Anglii, se zaměřením na evangelizaci a křesťanskou formaci vysokoškoláků, ale použití je mnohem širší. Sada otázek pomáhá prohloubit vztah učednictví vůči Ježíši Kristu a upevnit se v hodnotách evangelia. Karty jsou mimo jiné skvělým dárkem pro birmovance, pro starší ministranty, pro křesťanské skauty nebo i do každého společenství.

Doron • 54 karet, 57x87 mm,
karetní karton,
papírová krabička, 129 Kč

MANŽELSKÉ ŠACHY LÁSKY

Oživte svůj manželský vztah a obohaťte o nové impulsy díky magnetické šachovnici lásky. Každý týden splňte jednu milou pozornost, o kterou si řekne váš muž/vaše žena posunutím figurky krále/královny na příslušné šachovnicové políčko.

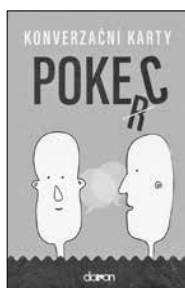
Irena Smékalová
Magnetická tabulka
+ 2 magnetické figurky,
200x200 mm
260 Kč

KONVERZAČNÍ KARTY POKEC

Skvělá pomůcka pro navazování a pěstování skutečných vztahů. Kromě karetní hry obsahují sadu otázek „na tělo“, které umožní přejít od banálních frází k rozhovoru „o něčem“. Lze je použít při dovolené s přáteli, při rodinném posezení či oslavě, při setkání spolužáků nebo delší cestě autem či vlakem, ale i při navazování „sokratovských“ rozhovorů uprostřed všedního dne.

Doron • Dotisk prvního vydání
54 karet, 57x87 mm, karetní karton,
papírová krabička, 129 Kč

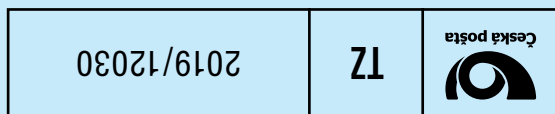
MANŽELSKÉ KARTY

Vynikající pomůcka k prohlubování manželského vztahu. Tyto karty sice nejsou určeny ke karetní hře, ale obsahují sadu užitečných impulzů doplněných o předsevzetí. Karty tedy slouží nejen jako nastavené zrcadlo, ale i jako sada podnětů, které pomohou prožívat manželský vztah intenzivněji.

Doron • 53 karet, 57x87 mm,
karetní křídový lakovaný karton,
papírová krabička,
129 Kč

Objednávky knih – tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz
Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské, spolku. Vydává Matice cyrilometodějská, spolek, Dolní nám. 24, Olomouc – IČO 00533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Šefredaktor Mgr. Daniel Dehner, redaktor Mag. Theol. Tomáš Kmrl. Vychází s církevním schválením Arcebisksupstvi olomouckého a j. 54/98 ord. Cirkveni schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznámena to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; <http://svetlo.maticecm.cz>; objednávky týdeníku: e-mail: periodika@maticecm.cz; tel.: 585 220 626; objednávky knih: e-mail: objednavky@maticecm.cz; tel.: 587 405 431, www.maticecm.cz; inzerce: redakce@maticecm.cz; Registracní značka MK ČR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: CD Photo s.r.o., Chrenovská 21/14, 949 01 Nitra, telefon 00421 903 263 525; podávání novinových zásilek povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, a. s. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se používáme konečnému usudku církve. Nevyžádane nezveřejněné příspěvky nevracíme.